

Súd: Okresný súd Bratislava III
Spisová značka: 11Cpr/4/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1316211740
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 03. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Silvia Gandelová
ECLI: ECLI:SK:OSBA3:2018:1316211740.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Bratislava III v konaní pred sudkyňou JUDr. Silviou Gandelovou v právnej veci žalobkyne : C.. T. T., bytom L. Č..XX R., proti žalovanému v 1.rade : Slovenská republika, zastúpená Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky, so sídlom Župné námestie č. 13, Bratislava a žalovanému v 2.rade : Okresný súd Bratislava I, so sídlom Záhradnícka č. 10, Bratislava, o zaplatenie 31.790 eur s príslušenstvom takto

rozhodol:

I. Žaloba sa zamieťa.

II. Žalobkyňa je povinná nahradiť žalovanému v 1. rade a žalovanému v 2.rade trovy konania v plnej výške.

III. Konanie o náhradu škody na starobnom dôchodku za obdobie od XX.XX.XXXX vo výške 1.298 eur s príslušenstvom a konanie o náhradu škody na starobnom dôchodku mesačne vo výške 59 eur od XX.XX.XXXX do úmrtia žalobcu, sa zastavuje.

odôvodnenie:

1. Žalobou, ktorá bola súdu doručená dňa 08.07.2016, sa žalobkyňa domáhala, aby súd zaviazal žalovaného v 1.rade na zaplatenie odchodného vo výške 31.790 eur s príslušenstvom, škody na starobnom dôchodku vo výške 1.298 eur s príslušenstvom a škody mesačne vo výške 59 eur od XX.XX.XXXX do smrti žalobkyne, alternatívne, aby na to isté plnenie súd zaviazal žalovaného v 2.rade.

2. V žalobe tvrdila, že nárok na vyplatenie odchodného jej vznikol v zmysle zákona č. 385/2000 Z.z. o sudcoch a prísediach a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sudcoch“), nakoľko dňom XX.XX.XXXX skončila vo výkone funkcie sudcu a odišla do starobného dôchodku. Splatné odchodné jej nebolo vyplatené z dôvodu podania návrhu na disciplinárne konanie a ku zastaveniu disciplinárneho konania došlo až po dátume splatnosti odchodného dňa XX.XX.XXXX. Ďalej uviedla, že návrh na disciplinárne konanie podal minister spravodlivosti aj verejný ochranca práv a oba návrhy boli spojené na spoločné konanie vedené pod sp.zn. XD/X/XXXX a dňa XX.XX.XXXX bolo konanie zastavené z dôvodu, že sa vzdala funkcie sudcu. Poukázala na to, že podľa jej názoru Okresný súd Bratislava I mal pri vyplatení odchodného aplikovať článok 6 ods. 2 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd, s poukazom na článok 7 ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky a v súlade s článkom 50 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky. Uviedla, že ustanovenie § 21 ods. 5 zákona o sudcoch predpokladá vinu sudcu, hoci mu vina nebola dokázaná a preto nemá nárok na odchodné, čo je v rozpore s dohovorom a ústavou. Ďalej poukázala na to, že tento problém riešila aj prokuratúra, ktorá pre rozpor s dohovorom takéto ustanovenie do zákona o prokurátoroch nepojala. Škoda na starobnom dôchodku vznikla tým, že Sociálna poisťovňa nemohla pri zvyšovaní starobného dôchodku pojať odchodné do vymeriavacieho základu, keďže odchodné nebolo vyplatené. V prípade,

že by súd chcel kvalifikovať uplatnený nárok ako náhradu škody pre nesprávny úradný postup v zmysle zákona č. 514/2003 Z.z., poukázala na rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave, ktorý obdobnú vec posúdil ako mzdový nárok a nie náhradu škody voči štátu.

3. Ako dôkaz uviedla rozpis pracovnej činnosti, vzdanie sa funkcie sudkyne, rozhodnutie disciplinárneho senátu, výzvu na zapltenie odchodného, odpoveď na výzvu, platový dekrét, rozhodnutia Sociálnej poisťovne.

4. Žalovaný v 1.rade sa ku žalobe vyjadril, žiadal ju ako nedôvodnú zamietnuť. Namietal nedostatok pasívnej vecnej legitímácie. Uviedol, že žalobkyňa sa domáha pracovnoprávneho nároku, za nevyplatenie ktorého nesie zodpovednosť osobný úrad, teda žalovaný v 2.rad a bolo na jeho posúdení či sú splnené predpoklady na vyplatenie odchodného. Pasívnu vecnú legitímáciu žalovaného v 1.rade nemožno vyvodit' ani z ustanovení zákona č. 757/2004 Z.z.. Poukázal na podobné konania, v ktorých bola riešená otázka pasívnej vecnej legitímácie žalovaného vo vzťahu ku nárokom sudcov alebo ich rodinných príslušníkov. Pre prípad, že by sa súd nestotožnil s námietkou nedostatku pasívnej vecnej legitímácie, poukázal na ustanovenie § 21 ods. 5 zákona o sudcoch, ktoré bolo do zákona včlenené zákonom č. 426/2003 Z.z. s účinnosťou od 01.11.2003, pričom súlad s Ústavou SR nebol doposiaľ spochybnený. Z tohto ustanovenia mal žalovaný v 2.rade legitímny dôvod žalobkyni odchodné nevyplatiť, v opačnom prípade by došlo ku konaniu contra legem, pretože predmetné ustanovenie jednoznačne výplatu odchodného v prípadoch zastavenia disciplinárneho konania z dôvodu vzdania sa funkcie sudcu vylučuje. Ďalej poukázal na to, že žalobkyni vznikol nárok na starobný dôchodok už dňa XX.XX.XXXX, pričom funkciu sudcu sa v tom čase nevzdala a vzdala sa až potom, čo boli proti nej začaté disciplinárne konania a to 2,5 mesiaca po ich začatí. Nemožno preto uvažovať o tom, že sa žalobkyňa vzdala funkcie sudcu výlučne z dôvodu nadobudnutia nároku na starobný dôchodok. Žalobkyni nič nebránilo vykonávať funkciu sudcu naďalej a počkať na rozhodnutie v disciplinárnom konaní, kde v prípade oslobodenia by jej vznikol nárok na vyplatenie odchodného. Žalobkyňa sa vzdala funkcie napriek prebiehajúcemu disciplinárnemu konaniu a musela si byť vedomá zákonných dôsledkov, ktoré toto rozhodnutie pre ňu priniesie.

5. Ako dôkazy predložil rozhodnutie Okresného súdu Bratislava I sp.zn. 8C/137/2013, Krajského súdu v Bratislave sp.zn. 5Co/568/2015, Okresného súdu Martin sp.zn. 10Cpr/4/2014, Krajského súdu v Žiline sp.zn. 7CoPr/9/2015.

6. Žalovaný v 2.rade sa ku žalobe písomne vyjadril a žiadal ju zamietnuť. Tiež namietal pasívnu vecnú legitímáciu v spore. Uviedol, že je nesporné, že disciplinárne konanie voči žalobkyni bolo zastavené z dôvodu, že sa vzdala funkcie sudcu, preto jej v zmysle ustanovenia § 21 ods. 5 zákona o sudcoch odchodné nepatrí. Právna úprava upravuje dva samostatné dôvody pre nevyplatenie odchodného a to právoplatné odsúdenie disciplinárnym súdom pre čin, ktorý je nezlučiteľný s výkonom funkcie sudcu a zastavenie disciplinárneho konania pre vzdanie sa funkcie. Výsledkom disciplinárneho konania, v prípade žalobkyne, nemohlo byť odvolanie z funkcie sudcu, za predpokladu, že by súd návrhom vyhovel a z týchto dôvodov argumentácia žalobkyne nemá právnu relevanciu. Žalobkyňa, ako dlhoročná sudkyňa, si musela byť vedomá právnych dôsledkov vzdania sa funkcie v spojení s prebiehajúcim disciplinárnym konaním vo vzťahu k jej nároku na odchodné a nič jej nebránilo, aby si na výsledky disciplinárneho konania počkala, napríklad s využitím inštitútu prerušenia výkonu funkcie sudcu, ako v obdobných prípadoch postupovali iní sudcovia.

7. Ako dôkazy uviedol rozhodnutie disciplinárneho senátu sp.zn. XD/X/XXXX zo dňa XX.XX.XXXX, sp.zn. XDso/X/XXXX zo dňa XX.XX.XXXX.

8. Podaním, ktoré bolo súdu doručené dňa 03.05.2017 žalobkyňa rozšírila žalobu, súd o tom nerozhodoval, nakoľko podaním, ktoré bolo súdu doručené dňa 17.05.2017 následne upravila petit žalobného návrhu, v zmysle ktorého žiadala iba zapltenie odchodného a vo zvyšku zobrala žalobu späť.

9. Podľa § 144 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) žalobca môže vziať žalobu späť. Podľa § 145 ods. 2 CSP ak je žaloba vzatá späť sčasti, súd konanie v tejto časti zastaví. O čiastočnom späťvzatí žaloby rozhodne súd v rozhodnutí vo veci samej. Podľa § 146 ods. 1 CSP súd konanie nezastaví, ak žalovaný so späťvzatím žaloby z vážnych dôvodov nesúhlasí. Na nesúhlas žalovaného so späťvzatím žaloby sa neprihliada, ak dôjde k späťvzatí žaloby skôr, než sa začalo predbežné prejednanie sporu podľa § 168 alebo pojednávanie. Podľa § 146 ods. 2 CSP súhlas

žalovaného je potrebný vždy, ak určitý spôsob usporiadania vzťahu medzi stranami vyplýva z osobitného predpisu.

10. Žalobkyňa vzala žalobu v časti späť, ku späťvzatiu došlo skôr než sa začalo predbežné prejednanie sporu alebo pojednávanie vo veci, v tejto fáze konania nie je súd povinný zisťovať stanovisko žalovaných, nakoľko ich nesúhlas nie je v zmysle § 146 ods. 1 CSP účinný a súd by naň neprihliadal. Nejde ani o prípad kedy určitý spôsob usporiadania vzťahov medzi stranami vyplýva z osobitného predpisu, preto s ohľadom na prejavenu vôľu žalobkyne, postupoval súd v súlade s ustanovením § 145 ods. 1 CSP a konanie v časti prevyšujúcej vyplatenie odchodného vo výške 31.790 eur s príslušenstvom zastavil.

11. Žalobkyňa reagovala na vyjadrenia žalovaných, uviedla, že podľa jej názoru je žalovaný v 1.rade pasívne legitimovaný v spore, s odkazom na ustanovenie § 25 ods. 1 zákona o sudcoch. Žalovaný mal ustanovenie § 21 ods. 5 zákona o sudcoch vykladať a uplatňovať v súlade s Ústavou a v zmysle Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd. Tvrdenie, že mohla naďalej vykonávať funkciu sudkyne a vyčkať na rozhodnutie disciplinárneho konania je nenáležité, pretože je jej výlučným právom rozhodnúť sa kedy odíde do starobného dôchodku, či si funkciu preruší, alebo sa jej vzdá. Uviedla, že medzinárodné zmluvy o ľudských právach a základných slobodách, medzinárodné zmluvy, na ktorých vykonanie nie je potrebný zákon majú prednosť pred zákonmi. Podľa článku 6 ods. 2 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd každý, kto je obvinený z trestného činu, sa považuje za nevinného, dokiaľ jeho vina nebola preukázaná zákonným spôsobom a podľa článku 50 ods. 2 Ústavy každý, proti komu sa vedie trestné konanie považuje sa za nevinného, kým súd nevysloví právoplatným odsudzujúcim rozsudkom jeho vinu.

12. Žalovaný v 2.rade sa vyjadril, uviedol, že Krajský súd v Bratislave v prípade antidiskriminačných žalôb ustálil pasívnu vecnú legitimáciu štátu zastúpeného Ministerstvom spravodlivosti, teda žalovaného v 1.rade a súd by mal v súlade s princípom právnej istoty túto otázku riešiť v tomto spore totožne.

13. Súd považoval v prejednávanom spore za preukázané, že žalobkyňa vykonávala funkciu sudcu v období od XX.XX.XXXX do XX.XX.XXXX. Funkcie sudcu sa vzdala listom, ktorý bol kancelárii prezidenta Slovenskej republiky doručený dňa XX.XX.XXXX. a dôvodom bol odchod do starobného dôchodku. V zmysle ustanovenia § 19 zákona o sudcoch v takom prípade funkcia sudcu zaniká uplynutím kalendárneho mesiaca, v ktorom bolo písomné oznámenie o vzdaní sa funkcie doručené prezidentovi, teda funkcia sudcu zanikla XX.XX.XXXX. Nesporné bolo aj to, že žalobkyni nebolo vyplatené odchodné. Nebolo sporné, že voči žalobkyni bolo vedené disciplinárne konanie vedené pod sp.zn. XD/X/XXXX a toto konanie bolo rozhodnutím zo dňa XX.XX.XXXX zastavené. Voči predmetnému rozhodnutiu podala žalobkyňa odvolanie, ktoré bolo rozhodnutím XDso/X/XXXX zo dňa XX.XX.XXXX zamietnuté a rozhodnutie odvolacieho disciplinárneho senátu nadobudlo právoplatnosť dňa XX.XX.XXXX.. Dôvodom zastavenia disciplinárneho konania voči žalobkyni bolo vzdanie sa funkcie sudcu.

14. Obaja žalovaní namietali nedostatok pasívnej vecnej legitimácie v spore. Podľa názoru súdu zánikom funkcie sudcu zanikol aj osobitný vzťah žalobkyne ku štátu, nakoľko v zmysle ustanovenia § 25 ods. 1 zákona o sudcoch vymenovaním za sudcu vzniká a zánikom funkcie sudcu zaniká osobitný vzťah sudcu k štátu, z ktorého vyplývajú práva a povinnosti sudcu a štátu upravené týmto zákonom. Za štát by v týchto vzťahoch konal ústredný orgán štátnej správy súdov, ktorého pôsobnosť upravuje osobitný predpis, čiže ministerstvo spravodlivosti. Žalobkyňa v čase podania žaloby už nevykonávala funkciu sudkyne a jej vzťah ku štátu zanikol.

15. Nemožno pri určení vecnej pasívnej legitimácie argumentovať ani ustanovením § 65 ods. 5 zákona o sudcoch, v zmysle ktorého za uspokojenie platových nárokov sudcov zodpovedá štát, nakoľko ustanovenie § 21 zákona o sudcoch odchodné nepriraďuje ku platovým nárokom, ale o odchodnom hovorí ako o nároku súvisiacom so skončením výkonu funkcie sudcu. Nasvedčuje tomu aj ustanovenie § 1 zákona o sudcoch, ktoré rozlišuje medzi platovými pomermi a nárokmi po skončení výkonu sudcovskej funkcie (zákon upravuje postavenie sudcov, ich práva a povinnosti, vznik a zánik funkcie sudcu, disciplinárnu zodpovednosť sudcov, platové pomery sudcov a ich nároky po skončení výkonu sudcovskej funkcie). Preto súd za pasívne vecne legitimovaný subjekt o vzťahu ku nároku na vyplatenie odchodného považoval žalovaného v 2.rade, ako osobný úrad žalobkyne.

16. Ku rovnakému záveru v otázke pasívnej vecnej legitimácie dospel súd aj v rozhodnutí Okresného súdu Bratislava I sp.zn. 8C/137/2013, v spojení s rozhodnutím Krajského súdu v Bratislave sp.zn. 5CO/568/2015, v rozhodnutí Krajského súdu v Banskej Bystrici, kde bolo ustálené, že štát v zastúpení ministerstva spravodlivosti nie je pasívne legitimovaný s poukazom na ustanovenie § 25 ods. 4 zákona

o sudcoch. V danom prípade sa nejedná o náhradu škody, za ktorú by v zmysle ustanovenia § 106 zákona o sudcoch zodpovedal štát, za ktorý by konala príslušná správa súdu.

17. Nároky súvisiace so skončením výkonu funkcie sudcu upravuje § 21 zákona o sudcoch, podľa ktorého (ods.2) pri skončení výkonu funkcie sudcu po nadobudnutí nároku na starobný dôchodok, predčasný starobný dôchodok alebo invalidný dôchodok patrí sudcovi odchodné vo výške základného platu, ak funkciu sudcu vykonával najmenej päť rokov. Táto výmera sa zvyšuje za každý ďalší skončený rok výkonu funkcie sudcu do dosiahnutia 20 rokov výkonu funkcie sudcu o 20% základného platu sudcu a za každý ďalší skončený rok výkonu funkcie sudcu až do dosiahnutia 24 rokov výkonu funkcie sudcu o 50% základného platu sudcu. Za 25. rok a za každý ďalší skončený rok výkonu funkcie sudcu sa odchodné zvyšuje o jeden základný plat, najviac však do výšky desaťnásobku naposledy určeného základného platu sudcu. Podľa ustanovenia § 21 ods. 3 sa odchodné vypláca najneskôr v deň splatnosti posledného platu sudcu. Odchodné sa kráti o sumu, ktorá zodpovedá nároku pri skoršom skončení výkonu funkcie sudcu, ak bolo odchodné vyplatené.

18. Ustanovenie § 21 ods. 5 zákona o sudcoch upravuje kedy sudcovi odchodné nepatrí a to ak bol odvolaný z funkcie sudcu podľa § 18 ods. 1 alebo ak bolo disciplinárne konanie zastavené z dôvodu vzdania sa funkcie sudcu.

19. V prejednávanom prípade bolo disciplinárne konanie zastavené z dôvodu vzdania sa funkcie sudcu, čo je práve dôvod v zmysle ustanovenia § 21 ods. 5 zákona o sudcoch, kedy sudcovi odchodné nepatrí. Žalovaný teda postupoval správne, keď žalobkyňa odchodné z tohto dôvodu nevyplatil.

20. Žalobkyňa argumentovala tým, že povinný vyplatiť odchodné, mal postupovať podľa Ústavy Slovenskej republiky a Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd, čiže podľa medzinárodnej zmluvy, ktorá má prednosť pred zákonmi. Je pravdou, že podľa článku 6 ods. 2 Európskeho dohovoru o ľudských právach (uverejnený v Zbierke zákonov ako oznámenie Federálneho ministerstva zahraničných vecí č. 209/1992 Zb. v znení neskorších zmien) sa každý, kto je obvinený z trestného činu považuje sa nevinného, dokiaľ jeho vina nebola preukázaná zákonným spôsobom, ale treba odlišovať označenie vinný, či nevinný, od nároku na vyplatenie odchodného, ktorého nárok, výšku, či dôvody na nevyplatenie si môže upraviť legislatíva konkrétneho štátu, čo v danom prípade predstavuje osobitný predpis, zákon o sudcoch. Platná právna úprava je jednoznačná a neprichádza do úvahy iný výklad. Čo a týka namietaného nesúladu s Ústavou Slovenskej republiky, treba dať za pravdu argumentácii žalovaného v 1.rade, že nesúlad s ústavou nebol vyslovený a nebol dôvod, aby súd rozhodoval contra legem.

21. Aj keď žalobkyňa vyslovene v žalobe uviedla, že si uplatňuje nárok na zaplatenie odchodného ako pracovnoprávny nárok, súd sa zaoberal aj možnosťou posúdenia nároku na zaplatenie sumy 31.790 eur s príslušenstvom z pohľadu zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“). A to aj s prihliadnutím na skutočnosť, že žalobkyňa si takýto nárok u žalovaného v 1.rade uplatnila, o čom svedčí žiadosť o predbežné prejednanie nároku podľa § 15 zákona za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci nesprávnym úradným postupom, ktorý ako prílohu ku žalobe súdu zaslala.

22. Podľa ustanovenia § 3 zákona štát zodpovedá za podmienok ustanovených týmto zákonom za škodu, ktorá bola spôsobená orgánmi verejnej moci pri výkone verejnej moci nezákonným rozhodnutím, nezákonným zatknutím, zadržaním alebo pozbavením osobnej slobody, rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutím o väzbe, alebo nesprávnym úradným postupom. Za nesprávny úradný postup sa považuje aj porušenie povinnosti orgánu verejnej moci urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie zákonom ustanovenej lehote, nečinnosť orgánu verejnej moci pri výkone verejnej moci, zbytočné prieťahy v konaní alebo iný nezákonný zásah do práv, právom chránených záujmov fyzických osôb a právnických osôb. Právo na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom má ten, komu bola takýmto postupom spôsobená škoda. Nesprávnym úradným postupom sa zakladá objektívna zodpovednosť štátu, ktorej sa v zmysle ustanovenia § 3 ods. 2 zákona nemožno zbaviť. Zodpovednosť predpokladá kumulatívne splnenie troch podmienok a to nesprávny úradný postup, vznik škody a príčinná súvislosť medzi nesprávnym úradným postupom a vznikom škody. Pretože úradný postup nie je spravidla možné v právnom predpise upraviť do najmenších podrobností, treba správnosť úradného postupu posudzovať aj z hľadiska účelu k dosiahnutiu, ktorého postup štátneho

orgánu smeruje (rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 4Cdo 60/2003, ZSP 1/2004). Žalobkyňa uviedla, že škoda mala vzniknúť tým, že žalovaný v 2.rade, ako zamestnávateľ, nevyplatil odchodné, čím jej vznikla škoda. Súd v danom prípade nemal za preukázaný nesprávny úradný postup, nakoľko žalovaný v 2.rade ako osobný úrad žalobkyne postupoval pri rozhodovaní o vyplatení odchodného v zmysle ustanovenia § 21 ods. 5 zákona o sudcoch a žiadny iný nesprávny postup v spore nebol tvrdený ani dokazovaný, preto nárok žalobkyne na zaplatenie sumy 31.790 eur s príslušenstvom, ako škody z nesprávneho úradného postupu, súd posúdil ako nedôvodný.

23. O trovách konania súd rozhodoval podľa ustanovenia § 255 CSP, podľa ktorého súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru je úspechu vo veci. Žalovaní mali vo veci úspech, preto súd zaviazal žalobkyňu ku náhrade trov konania v plnej výške. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie v zmysle ustanovenia § 262 CSP po právoplatnosti tohto rozhodnutia samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie v lehote 15 dní odo dňa doručenia rozhodnutia, na súde, proti ktorému rozhodnutiu smeruje.

Z odvolania musí byť zjavné, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka- spisová značka tohto konania, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne, a čoho sa odvolateľ domáha. Odvolanie musí byť podpísané.

Ak povinný dobrovoľne neplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.